

Ngành Thuế đẩy mạnh công tác chống thất thu, chống gian lận về hoàn thuế

10:51 11/11/2022

Thời gian qua, Nhà nước ta đã có rất nhiều định hướng và ban hành nhiều quy định cùng các chính sách cụ thể để hỗ trợ và phát triển doanh nghiệp (DN). Trong quản lý thuế, chính sách thuế đã trao cho người nộp thuế quyền thực hiện cơ chế tự khai, tự nộp thuế; quyền tự đăng ký, phát hành, sử dụng hóa đơn GTGT; quy định phân luồng đối với hàng hóa xuất khẩu;...

Những dấu hiệu chung vi phạm về hoàn thuế GTGT

Tuy nhiên, vẫn còn một số bộ phận không nhỏ tổ chức, doanh nghiệp và cá nhân đã thực hiện các hành vi vi phạm về hoàn thuế giá trị gia tăng (GTGT) nhằm chiếm đoạt tiền hoàn thuế của NSNN. DN sử dụng hóa đơn bất hợp pháp, kê khai khấu trừ thuế GTGT đầu vào để lập hồ sơ xin hoàn thuế GTGT là thủ đoạn đã được ngành Thuế nhận diện và đấu tranh quyết liệt trong thời gian vừa qua.

Về thủ đoạn, hành vi của các đối tượng gian lận hoàn thuế chủ yếu xảy ra tại khâu trung gian (F1, F2) mua bán hàng hóa. Các DN trong khâu trung gian sau khi xuất hóa đơn cho DN F1 thì tạm dừng kinh doanh hoặc bỏ trốn, việc kê khai doanh thu và thuế giữa các DN trung gian không khớp đúng, DN bán (F2) kê khai doanh thu nhỏ nhưng DN mua (F1) kê khai khấu trừ lớn; việc thanh toán qua Ngân hàng được Cục Thuế xác minh thì thanh toán tiền đều được thực hiện qua Ngân hàng, tuy nhiên việc thanh toán tiền hàng và rút tiền từ ngân hàng đều diễn ra trong cùng 01 ngày và cùng tên một người rút tiền.

Bên cạnh đó, doanh nghiệp hoàn thuế GTGT sử dụng hóa đơn bất hợp pháp (mua của các DN không có hoạt động sản xuất kinh doanh) hoặc sử dụng hóa đơn của các DN bỏ địa chỉ kinh doanh, thay đổi trạng thái hoạt động liên tục tại nhiều địa phương khác nhau để kê khai khấu trừ thuế GTGT đầu vào và lập hồ sơ xin hoàn thuế GTGT.

Doanh nghiệp hoàn thuế lập chứng từ, hồ sơ xin hoàn thuế nhưng không có hàng hóa mua vào, không có kho hàng bến bãi, không có phương tiện vận

chuyển, mua hóa đơn để hợp thức hóa đầu vào hoặc sử dụng hóa đơn của các DN bỏ địa chỉ kinh doanh (từ 01/07/2022 trở về trước).

Vi phạm về nhóm ngành hàng, lĩnh vực hàng xuất khẩu

Bên cạnh những nhóm vi phạm chung trong hoàn thuế GTGT, trong quá trình thanh tra, kiểm tra vi phạm về nhóm ngành hàng, lĩnh vực hàng xuất khẩu, Tổng cục Thuế cho biết, các DN có hàng hóa nhập khẩu là linh kiện điện tử nâng khống giá trị lô hàng xuất khẩu, khi nhập khẩu các DN nhập khẩu khai báo giá trị nhập khẩu rất thấp, nhưng khi DN khác xuất khẩu thì khai báo giá trị rất cao so với giá nhập khẩu và chênh lệch nhau trên 50 lần, nguồn gốc hàng hóa thì không rõ ràng.....

Trong đó, các doanh nghiệp kinh doanh mặt hàng nông sản, thu mua nguyên liệu tại các cơ sở kinh doanh trong nước rồi xuất khẩu nông sản qua các cửa khẩu biên giới sang Trung Quốc, Lào, Campuchia... khi cơ quan Thuế Việt Nam thực hiện xác minh hóa đơn với cơ quan thuế nước ngoài theo Hiệp định tránh đánh thuế hai lần để thu thập thông tin củng cố hồ sơ hoàn thuế, thì cơ quan Thuế nước ngoài trả lời không có thông tin người nộp thuế, không liên lạc được và không tìm thấy địa chỉ trụ sở của các cá nhân và DN mua hàng nhập khẩu cần xác minh phía bên nước ngoài...

Để xác định đối tượng phải thanh tra, kiểm tra xác minh bước đầu đã đem lại kết quả tích cực trong công tác quản lý hoàn thuế nói chung và công tác thanh tra, kiểm tra hoàn thuế nói riêng trong thời gian vừa qua, Tổng cục Thuế cho biết, năm 2021, cơ quan thuế cả nước giải quyết hoàn thuế đối với 4.462 quyết định hoàn thuế thuộc diện kiểm tra trước hoàn; số thuế không đủ điều kiện hoàn của kiểm tra hồ sơ là: 2.507 tỷ đồng, chiếm tỷ trọng 1.5% tổng số thuế đề nghị hoàn.

Trong 9 tháng đầu năm 2022, cơ quan thuế cả nước giải quyết hoàn thuế đối với 2.998 quyết định hoàn thuế thuộc diện kiểm tra trước hoàn; số thuế không đủ điều kiện hoàn của kiểm tra hồ sơ là 1.870 tỷ đồng, chiếm tỷ trọng 1,7% tổng số thuế đề nghị hoàn.

Cũng trong năm 2021, toàn ngành Thuế thực hiện được 5.240 cuộc thanh tra, kiểm tra sau hoàn. Tổng số thuế truy hoàn và phạt là 811 tỷ đồng. Trong 09 tháng đầu năm 2022 ngành Thuế đã thực hiện được 4.646 cuộc thanh tra, kiểm tra sau hoàn. Tổng số thuế truy hoàn và phạt là 414,39 tỷ đồng (trong đó: số thuế truy hoàn là 321,92 tỷ đồng, phạt là 92,47 tỷ đồng).

Theo ông Vũ Mạnh Cường, Cục trưởng Cục Thanh tra Kiểm tra (Tổng cục Thuế) cho biết, việc phát hiện, tổng hợp và đánh giá những hành vi vi phạm để đưa ra các dấu hiệu vi phạm về hoàn thuế là một bước quan trọng trong công tác quản lý hoàn thuế; nhằm tăng cường công tác quản lý chống gian lận hoàn thuế, chống thất thoát ngân sách đảm bảo tính nghiêm minh của pháp luật, tạo môi trường cạnh tranh lành mạnh giữa các DN đang hoạt động sản xuất kinh doanh chấp hành tốt chính sách pháp luật của Nhà nước.

Ảnh minh họa.

Những giải pháp trọng tâm, đồng bộ trong đấu tranh chống rủi ro về thuế

Theo ông Vũ Mạnh Cường, Cục trưởng Cục Thanh tra Kiểm tra, trong thời gian tới, Tổng cục Thuế xác định nhiệm vụ quan trọng hàng đầu là nâng cao hiệu quả công tác thanh tra, kiểm tra, chống gian lận hoàn thuế. Trên cơ sở đó, Tổng cục Thuế đề ra một số giải pháp triển khai đồng bộ, quyết liệt nhằm phát hiện các trường hợp doanh nghiệp có dấu hiệu rủi ro và tiến hành các biện pháp nghiệp vụ để thanh tra, kiểm tra và kịp thời xử lý thu hồi hoàn thuế như sau:

Một là, xây dựng và triển khai toàn ngành áp dụng Bộ tiêu chí và chỉ số phân loại giải quyết hồ sơ hoàn thuế GTGT, lựa chọn DN có dấu hiệu rủi ro để lựa chọn, xây dựng kế hoạch kiểm tra, thanh tra sau hoàn thuế GTGT

Hai là, hoàn thiện hệ thống ứng dụng hỗ trợ xác minh hóa đơn tại cơ quan Thuế (cho phép cơ quan Thuế thực hiện gửi và trả lời Phiếu yêu cầu xác minh hóa

đơn trong toàn ngành); đẩy nhanh thời gian xác minh và tập trung thông tin làm cơ sở xác minh nguồn gốc hàng hóa; hoàn thiện cơ chế chính sách về hoàn thuế;...

Ba là, xây dựng và triển khai việc sử dụng hóa đơn điện tử (HĐĐT). Từ ngày 01/7/2022, HĐĐT đã được triển khai tới 100% DN, tổ chức và hộ, cá nhân kinh doanh theo phương pháp kê khai, đảm bảo theo quy định tại Luật Quản lý thuế, nhằm quản lý HĐĐT một cách chặt chẽ, kiểm soát thông tin về tình hình hoàn thuế GTGT của DN, góp phần chống thất thu trong hoàn thuế GTGT.

Bốn là, tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra hoàn thuế GTGT và giám sát chặt chẽ công tác quản lý hoàn thuế đặc biệt là đối với một số nhóm mặt hàng có rủi ro cao, qua đó thu thập thông tin và tổng hợp nắm bắt tình hình các đơn vị có dấu hiệu vi phạm về hoàn thuế GTGT để chỉ đạo toàn ngành, kịp thời chấn chỉnh trong công tác quản lý hoàn thuế nói chung và công tác thanh tra, kiểm tra sau hoàn thuế GTGT.

Năm là, tiếp tục hoàn thiện cơ chế phối hợp, tăng cường sự phối hợp chặt chẽ giữa cơ quan thuế các cấp với các cơ quan ban ngành trong công tác chống thất thu, gian lận về hoàn thuế GTGT.

Trọng tâm của công tác phối hợp là hướng tới sự liên kết chặt chẽ giữa cơ quan thuế với cơ quan Ngân hàng, cơ quan Hải quan, cơ quan Công an, Chính quyền địa phương, cơ quan Thuế nước bạn... để thực hiện các biện pháp kiểm tra xác minh các giao dịch phát sinh trên hồ sơ hoàn thuế, cụ thể:

Sáu là, đẩy mạnh công tác phối hợp với cơ quan Hải quan trong việc trao đổi thông tin, dữ liệu về thuế, hải quan theo Quy chế phối hợp ban hành kèm theo Quyết định số 2413/QĐ-TCT theo hướng điện tử hóa tối đa các bước trao đổi thông tin, dữ liệu; hỗ trợ xác minh nguồn gốc hàng hóa, tờ khai nhập khẩu, các lô hàng xuất khẩu của các DN hoàn thuế và việc vận chuyển hàng hoá liên quan đến lô hàng xuất khẩu; hỗ trợ xác minh hoạt động xuất khẩu của DN hoàn thuế và cung cấp danh sách các DN có mặt hàng xuất khẩu rủi ro cao để rà soát và kiểm tra chặt chẽ trong quá trình kiểm tra hồ sơ hoàn thuế;

Bảy là, tiếp tục tăng cường phối hợp với Cơ quan Ngân hàng để xác minh việc thanh toán qua ngân hàng và phối hợp với Cơ quan Công an để thực hiện xác minh các giao dịch kinh tế phát sinh, phát hiện các hành vi gian lận hóa đơn, chiếm đoạt tiền hoàn thuế.

Thời gian tới, Tổng cục Thuế xác định nhiệm vụ quan trọng hàng đầu là nâng cao hiệu quả công tác thanh tra, kiểm tra, chống gian lận hoàn thuế. Trên cơ sở đó, Tổng cục Thuế đề ra một số giải pháp triển khai đồng bộ, quyết liệt nhằm phát hiện các trường hợp doanh nghiệp có dấu hiệu rủi ro và tiến hành các biện pháp nghiệp vụ để thanh tra, kiểm tra và kịp thời xử lý thu hồi hoàn thuế như sau:

Xây dựng và triển khai toàn ngành áp dụng Bộ tiêu chí và chỉ số phân loại giải quyết hồ sơ hoàn thuế GTGT, lựa chọn DN có dấu hiệu rủi ro để lựa chọn, xây dựng kế hoạch kiểm tra, thanh tra sau hoàn thuế GTGT.

Tiếp tục hoàn thiện hệ thống ứng dụng hỗ trợ xác minh hóa đơn tại cơ quan thuế (cho phép cơ quan thuế thực hiện gửi và trả lời phiếu yêu cầu xác minh hóa đơn trong toàn ngành); đẩy nhanh thời gian xác minh và tập trung thông tin làm cơ sở xác minh nguồn gốc hàng hóa; hoàn thiện cơ chế chính sách về hoàn thuế;...

Đồng thời, xây dựng và triển khai việc sử dụng HĐĐT. Từ ngày 1/7/2022, HĐĐT đã được triển khai tới 100% doanh nghiệp, tổ chức và hộ, cá nhân kinh doanh theo phương pháp kê khai, đảm bảo theo quy định tại Luật Quản lý thuế, nhằm quản lý HĐĐT một cách chặt chẽ, kiểm soát thông tin về tình hình hoàn thuế GTGT của doanh nghiệp, góp phần chống thất thu trong hoàn thuế GTGT.

Tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra hoàn thuế GTGT và giám sát chặt chẽ công tác quản lý hoàn thuế đặc biệt là đối với một số nhóm mặt hàng có rủi ro cao, qua đó thu thập thông tin và tổng hợp nắm bắt tình hình các đơn vị có dấu hiệu vi phạm về hoàn thuế GTGT để chỉ đạo toàn ngành, kịp thời chấn chỉnh trong công tác quản lý hoàn thuế nói chung và công tác thanh tra, kiểm tra sau hoàn thuế GTGT.

Hoàn thiện cơ chế phối hợp, tăng cường sự phối hợp chặt chẽ giữa cơ quan thuế các cấp với các cơ quan ban ngành trong công tác chống thất thu, gian lận về hoàn thuế GTGT.

Trọng tâm của công tác phối hợp là hướng tới sự liên kết chặt chẽ giữa cơ quan thuế với cơ quan ngân hàng, cơ quan hải quan, cơ quan công an, chính quyền địa phương, cơ quan thuế nước bạn..., để thực hiện các biện pháp kiểm tra xác minh các giao dịch phát sinh trên hồ sơ hoàn thuế.

Minh Anh